

GEHEIM

No.2450-88GS/308.

11 maart 1961.

De plaats van de drie verdragen
der Zes "in de politiek".

Naar ik langs andere weg aan Uwe Excellentie mocht melden, nam ik alhier en in Straatsburg deel aan enige vertrouwelijke besprekingen in zeer kleine kring met en rond het lid der Commissie-EEG, de heer Von der Groeben, over de vraag of uit Brussel iets nuttigs zou kunnen worden bijgedragen voor het dossier van de voorbereidingen van de conferentie van Bonn.

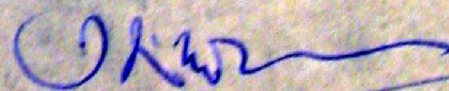
Tegelijkertijd hadden enige mijner medewerkers op hun niveau een aantal vertrouwelijke en persoonlijke besprekingen over deze zaak, welke hier uiteraard ieder in hoge mate bezig houdt.

Ofschoon de diverse gesprekken worden voortgezet, meende ik goed te doen, aan Uwe Excellentie hierbij reeds een korte notitie te zenden, welke, wanneer Zij daartoe termen zoude vinden, een plaatsje zou kunnen krijgen in het dossier der Nederlandse delegatie ter commissie-besprekingen voor Bonn. Voor dat geval liet ik de notitie stencillen.

Mochten mijn medewerkers of ik in de komende dagen nog bijzonderheden tegenkomen, dan hoop ik die aan Haar te mogen melden.

Ik moge nog aantekenen, dat de heer Von der Groeben hoopt - en blijkbaar te Bonn ijvert - voor een soort "tweede rapport-Spaak", doch dat ik persoonlijk tegenover die gedachte wat huiverig sta op grond van de overweging, dat een dergelijke opdracht de indruk zou kunnen wekken dat de beginselen en structuur zelve der Europese verdragen opnieuw ter discussie worden gesteld. Indien niettemin de gedachte van een ^{nieuwe} studieopdracht, al dan niet aan "Wijze Mannen" ingang zou vinden, zou het mandaat hiervoor in ieder geval uiterst precies moeten worden geformuleerd teneinde iedere poging tot aantasting van het bereikte te voorkomen.

De Permanent Vertegenwoordiger,

(J.Linthorst Homan)

Zijner Excellentie
de Heer Minister van Buitenlandse Zaken,
12, rue de la Loi, Brussel.

DE EUROPESE VERDRAGEN EN HET PLAN DE GAULLE.

I. INLEIDENDE OPMERKING.

Het essentiële element in de gedachtengang van Generaal de Gaulle is dat zijns inziens de werkelijk belangrijke beslissingen op het gebied der internationale politiek alleen tot stand kunnen komen in intergouvernementeel overleg op het hoogste niveau.

Vandaar zijn afkeer van, en gebrek aan vertrouwen in, de institutionele procedures der Europese Gemeenschappen, waarbij een belangrijke invloed is toegekend aan organen als de Hoge Autoriteit en de Europese Commissies, wier bevoegdheden niet rechtstreeks rusten op een nationale volkswil doch voortspruiten uit een theoretische en kunstmatige "Europese constructie" en dus naar de opvatting van de Generaal geen besluiten kunnen nemen en doorzetten, die van wezenlijke betekenis voor de betrokken volkeren zijn.

Vandaar dan ook het Franse voorstel om boven de Europese Gemeenschappen een nieuw intergouvernementeel orgaan te plaatsen, waarin op het hoogste niveau uitsluitend door de regeringen over de belangrijkste problemen overleg zou moeten worden gepleegd en zo nodig de noodzakelijke beslissingen zouden moeten worden genomen.

Naar Nederlandse opvatting zou aanvaarding van dit voorstel de structuur der Europese Gemeenschappen wezenlijk veranderen, met name omdat hierdoor bij de belangrijkste beslissingen de institutionele garanties voor een werkelijk Europees beleid, welke in de Europese verdragen zijn ingebouwd (invloed der Europese executieven, beroepsmogelijkheid bij het Hof, invloed der Assemblée) gan geen betekenis meer zouden zijn, hetgeen met name voor de kleinere Lid-Staten levensgevaarlijk zou kunnen worden.

Indien Nederland echter niet volstrekt negatief wil blijven staan tegenover het Franse initiatief, en anderzijds zijn essentiële belangen bij de verdere ontwikkeling der Europese samenwerking wil blijven beschermen, dan zijn er twee mogelijkheden, te weten:

- a) de periodieke samenkomsten, zoals door de Franse President voorgesteld, worden geaccepteerd doch worden ingepast in de institutionele procedures der Europese Gemeenschappen;
- b) bij aanvaarding der voorgestelde bijeenkomsten wordt al datgene geëlimineerd, dat zou kunnen leiden tot een "intergouvernementele degeneratie" van de Europese Verdragen.

Het eerste alternatief zou met name moeten inhouden, dat de periodieke vergaderingen van regeringschefs, telkens wanneer zij problemen behandelen, o.q. besluiten zouden nemen welke geheel of in belangrijke mate verband houden met of van invloed zijn op de uitvoering der Europese Verdragen, formeel het karakter zullen dragen van vergaderingen van de Raad van Ministers zoals in de Verdragen voorzien.

Dit impliceert bij die gelegenheden een actieve deelneming aan de werkzaamheden, en aan de voorbereiding daarvan, van de betrokken Europese executieve organen; het impliceert tevens de mogelijkheid van beroep op het Hof tegen genomen besluiten en een directe verantwoordelijkheid der executieven tegenover de Assemblée voor hun gevoerd beleid.

Het belangrijkste verschil met de huidige situatie zou in dat geval gelegen zijn in de afspraak, dat voor zeer belangrijke onderwerpen de Raden van Ministers bijeen kunnen komen op het niveau der Regeringschefs, hetgeen ook nu weliswaar mogelijk is doch in feite nog nooit is gebeurd. Op deze wijze zou inderdaad bevorderd kunnen worden, dat belangrijke en moeilijke besluiten op kortere termijn tot stand kunnen komen dan thans het geval is, doch anderzijds zou de, voor Nederland zo essentiële, structuur der Europese Gemeenschappen op geen enkele wijze geweld worden aangedaan.

Indien het bovenstaande voor de Fransen niet aanvaardbaar zou zijn, dan lijkt voor Nederland aanvaarding van periodieke bijeenkomsten der zes Regeringschefs alleen mogelijk indien uitdrukkelijk wordt vastgelegd dat hierbij geen onderwerpen ter sprake zullen komen, c.q. beslissingen zullen worden genomen, die geheel of in belangrijke mate verband houden met de uitvoering der Europese Verdragen.

Wat ~~betreft~~ hierbovengenoemde ¹⁾ alternatieven is het essentieel, dat een duidelijk antwoord kan worden gegeven op de vraag welke problemen, en vooral welke politieke vraagstukken, geheel of in belangrijke mate verband houden met de uitvoering der Europese Verdragen.

In het onderstaande zal een poging worden gedaan om hiervan een nadere omschrijving te geven. ¹⁾

II. DE PLAATS DER VERDRAGEN "IN DE POLITIEK"

De problemen welke in ieder geval binnen het institutionele raam der Europese Verdragen moeten worden behandeld, kunnen worden ingedeeld in de volgende drie categorieën:

- 1) Alle vraagstukken waarvan de Europese Verdragen uitdrukkelijk bepalen, dat zij door de Raad van Ministers, volgens de in de Verdragen voorziene procedures, moeten worden behandeld en geregeld.

Er moge aan worden herinnerd, dat hieronder b.v. ook vallen

.../...

---

¹⁾ hierbij wordt niet ingegaan op het probleem van een deelname van het V.K. aan politieke consultaties tussen de Zes, daar dit buiten het raam van deze beknopte notitie valt.

de vaststelling van regels inzake de directe verkiezingen voor het Europese Parlement (art.138 E.E.G. en 108 Euratom) en de vaststelling van nieuwe bepalingen, die de toepassingsconventie inzake de P.T.O.M. moet vervangen (art.136 E.E.G.)

- 2) Alle problemen voortvloeiende uit de bevoegdheid van de Raad tot coördinatie van het algemeen economisch beleid der Lid-Staten (artt.145 E.E.G., 115 Euratom, 26 E.G.K.S.)

Dit houdt niet alleen in de coördinatie van de "interne" politiek der regeringen, doch evenzeer de beslissingen betreffende de coördinatie van de handelspolitiek en van het gemeenschappelijk optreden in internationale economische organisaties (art.116 E.E.G.)

- 3) De discussies en besluiten, die weliswaar formeel tot de bevoegdheid der Lid-Staten behoren, doch waarvan de invloed op de uitvoering der Verdragen c.q. de verdere ontwikkeling der Gemeenschappen zo groot is, dat deelneming der Europese Executieven aan de voorbereiding en totstandkoming daarvan noodzakelijk is. Voorbeelden hiervan zijn de formulering van een gemeenschappelijk beleid ten aanzien van Latijns-Amerika, waarvan de handelspolitiek steeds een essentieel element zal zijn; voorts de ontwikkeling van een algemene politiek ten aanzien van de onderontwikkelde gebieden in het algemeen en Afrika in het bijzonder, mede in verband met de noodzaak tot het formuleren van een nieuw beleid ten aanzien van de thans geassocieerde Afrikaanse staten.

Bovendien valt in deze categorie bij voorbeeld een politieke beslissing tot fusie der executieven, nog afgezien van het feit dat, indien hiertoe verdragswijziging nodig is, in ieder geval de gemeenschapsinstellingen conform artikel 238 E.E.G. en art.204 Euratom moeten worden ingeschakeld.

Het is uiteraard niet mogelijk en zelfs niet wenselijk om voor de drie bovengenoemde categorieën uitputtende en limitatieve lijnen op te stellen van de vraagstukken die hieronder gebracht zouden moeten worden.

In beginsel slijmer zijn de bovenvermelde criteria duidelijk. Zij kunnen, indien hierover overeenstemming zou worden bereikt, zonder moeite worden toegepast.

G.N.V. - BRUSSEL
11 maart 1961.